

TEORETYCZNE PODSTAWY INFORMATYKI

2/12/2019

WFAiS UJ, Informatyka Stosowana
I rok studiów, I stopień

Wykład 10 – część I

2

Kombinatoryka

- **Wariacje z powtórzeniami**
- **Permutacje**
- **Wariacje bez powtórzeń**
- **Kombinacje**
- **Łączenie reguł kombinatorycznych**

Kombinatoryka i prawdopodobieństwo

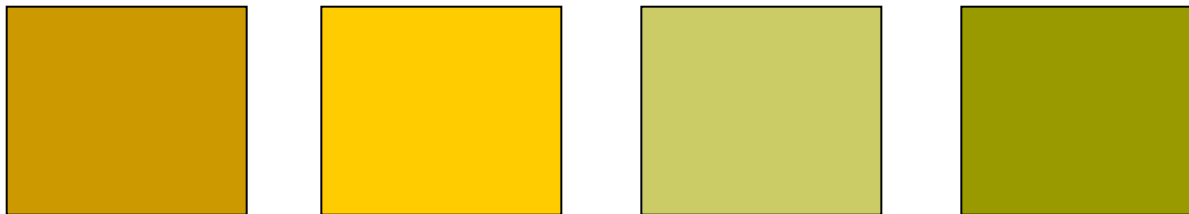
3

- Często spotykamy się z problemem obliczenia wartości wyrażającej prawdopodobieństwo zajścia określonych zdarzeń.
- Dziedzina matematyki zajmująca się tą tematyką to **kombinatoryka**.
- Pojęcia związane z próbami szacowania prawdopodobieństwa występowania zdarzeń definiuje **teoria prawdopodobieństwa**.

- **Zacznijmy od kombinatoryki...**

Wariacje z powtórzeniami

4

- Jednym z najprostszyc, ale też najważniejszych problemów jest analiza listy elementów, z których każdemu należy przypisać jedną z wartości należących do stałego zbioru.
- Należy określić możliwą liczbę różnych przyporządkowań (wariacji z powtórzeniami) wartości do elementów.
- Przykład:
4 kwadraty, każdy można pokolorować jednym z 3 kolorów.
Ile możliwych pokolorowań? $3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 = 3^4 = 81$

Wariacje z powtórzeniami

5

- **Mamy listę n -elementów. Istnieje zbiór k -wartości z których każda może być przyporządkowana do jakiegoś elementu. Przyporządkowanie jest listą n wartości $(n_1, n_2, \dots, n_n)$. Gdzie każda z $n_1, n_2, \dots, n_n$ jest jedną z wartości k .**
  - **Istnieje k^n różnych przyporządkowań.**
- **Twierdzenie:**
 $S(n)$: liczba możliwych sposobów przyporządkowania dowolnej z k wartości do każdego z n elementów wynosi k^n .

Wariacje z powtórzeniami

6

□ Podstawa:

Przypadek podstawowy to $n=1$. Jeżeli mamy 1 element możemy wybrać dla niego dowolną spośród k wartości. Istnieje więc k różnych przyporządkowań. Ponieważ $k^1=k$, podstawa indukcji jest prawdziwa.

□ Indukcja:

Założmy że $S(n)$ jest prawdziwe i rozważmy $S(n+1)$, określające że istnieje k^{n+1} możliwych przyporządkowań jednej z k wartości do każdego z $n+1$ elementów.

- Wiemy, że istnieje k możliwości doboru wartości dla pierwszego elementu. Zgodnie z hipotezą indukcyjną, istnieje k^n przyporządkowań wartości do pozostałych n elementów. Łączna liczba przyporządkowań wynosi $k \cdot k^n = k^{n+1}$. Cnd.

Permutacje

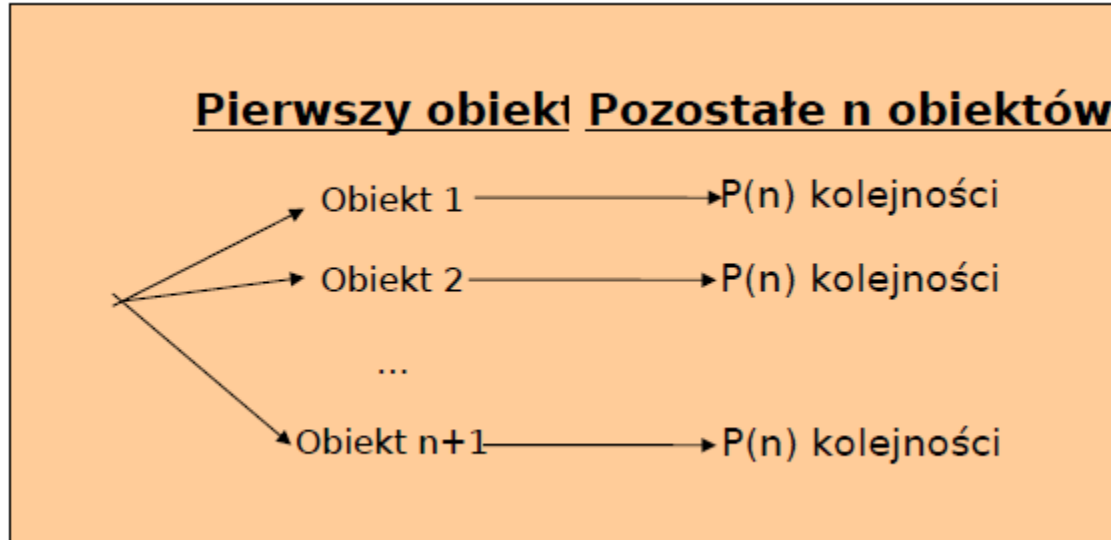
7

- **Mając n różnych obiektów, na ile różnych sposobów można je ustawić w jednej linii?**
  - ▣ **Każde takie uporządkowanie nazywamy permutacją.**
  - ▣ **Liczbę permutacji n obiektów zapisujemy jako $P(n)$.**

Jak obliczyć $P(n+1)$?

8

- **Problem: mamy $n+1$ obiektów ($a_1, a_2, \dots, a_n, a_{n+1}$) które mają zostać ustawione.**
- **Ilość możliwych wyników ustawień jest $P(n+1)$**

Permutacje
 $n+1$ obiektów

Jak obliczyć $P(n+1)$?

9

□ Twierdzenie:

$P(n) = n!$ dla wszystkich $n \geq 1$

□ Podstawa:

Dla $n=1$, $P(1)=1$ określa że istnieje jedna permutacja dla jednego obiektu.

□ Indukcja:

□ Załóżmy że $P(n) = n!$

□ Wówczas wg. naszego twierdzenia: $P(n+1)=(n+1)!$

□ Rozpoczynamy od stwierdzenia że $P(n+1)=(n+1) \cdot P(n)$

□ Zgodnie z hipotezą indukcyjną $P(n)=n!$, zatem $P(n+1)=(n+1) \cdot n!$

□ Zatem $P(n+1)=(n+1) \cdot n! = (n+1) \cdot n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \dots \cdot 1 = (n+1)!$, czyli nasze twierdzenie jest poprawne. Cnd.

Jak obliczyć $P(n+1)$?

10

Jednym z interesujących zastosowań wzoru na liczbę permutacji jest dowód na to że algorytmy sortujące muszą działać w czasie co najmniej proporcjonalnym do $(n \log n)$, dla n elementów do posortowania, chyba że wykorzystują jakieś specjalne własności sortowanych elementów.

Wariacje bez powtórzeń

11

- Niekiedy chcemy wybrać tylko niektóre spośród elementów zbioru i nadać im określony porządek.
- Uogólniamy opisaną poprzednio funkcję $P(n)$ reprezentującą liczbę permutacji, aby otrzymać **dwuargumentową funkcję $P(n,m)$** , którą definiujemy jako **ilość możliwych sposobów wybrania m elementów z n -elementowego zbioru**, przy czym **istotną rolę odgrywa kolejność wybierania elementów**, natomiast nieważne jest uporządkowanie elementów nie wybranych.
- **Zatem $P(n) = P(n,n)$.**

Wariacje bez powtórzeń

12

Przykład:

Ile istnieje sposobów utworzenia sekwencji m liter ze zbioru n liter, jeżeli żadna litera nie może występować więcej niż raz?

- Warunek aby zadanie miało sens: $n \geq m$
- Pierwszą literę możemy wybrać na n sposobów (wybieramy ze zbioru n -elementowego), drugą na $n-1$ sposobów (gdyż nie możemy wybrać tej samej litery co poprzednio), trzecia na $n-2$ sposoby, ...
- Ostatnią na $n-(m-1)$ sposobów.

Twierdzenie: $P(n,m) = n \cdot (n-1) \cdot \dots \cdot (n-(m-1))$ dla wszystkich $m \leq n$

Twierdzenie: $P(n,m) = \frac{n!}{(n-m)!}$ dla wszystkich $m \leq n$

Kombinacje

13

- **Kombinacja to każdy podzbiór zbioru skończonego.**
- **Kombinacja m-elementową zbioru n-elementowego A nazywa się każdy m-elementowy podzbiór zbioru A ($0 \leq m \leq n$). Używa się terminu „kombinacja z n elementów po m elementach” lub wręcz „kombinacja z n po m”.**
- **Taką funkcję zapisujemy jako:**

$$\binom{n}{m} = \frac{P(n,m)}{P(m)} = \frac{n!}{(n-m)! \cdot m!}$$

Wyznaczanie liczby kombinacji

14

Podstawa: $\binom{n}{0} = 1$ dla dowolnego $n \geq 1$.

Oznacza to że istnieje tylko jeden sposób wybrania **zero** elementów ze zbioru n -elementowego – wybranie niczego.

Także $\binom{n}{n} = 1$, ponieważ jedynym sposobem wybrania n -elementów ze zbioru n -elementowego jest wybranie ich wszystkich.

Indukcja: Jeśli $0 < m < n$, to $\binom{n}{m} = \binom{n-1}{m} + \binom{n-1}{m-1}$.

Oznacza to, że jeżeli chcemy wybrać m elementów ze zbioru n -elementowego, możemy albo:

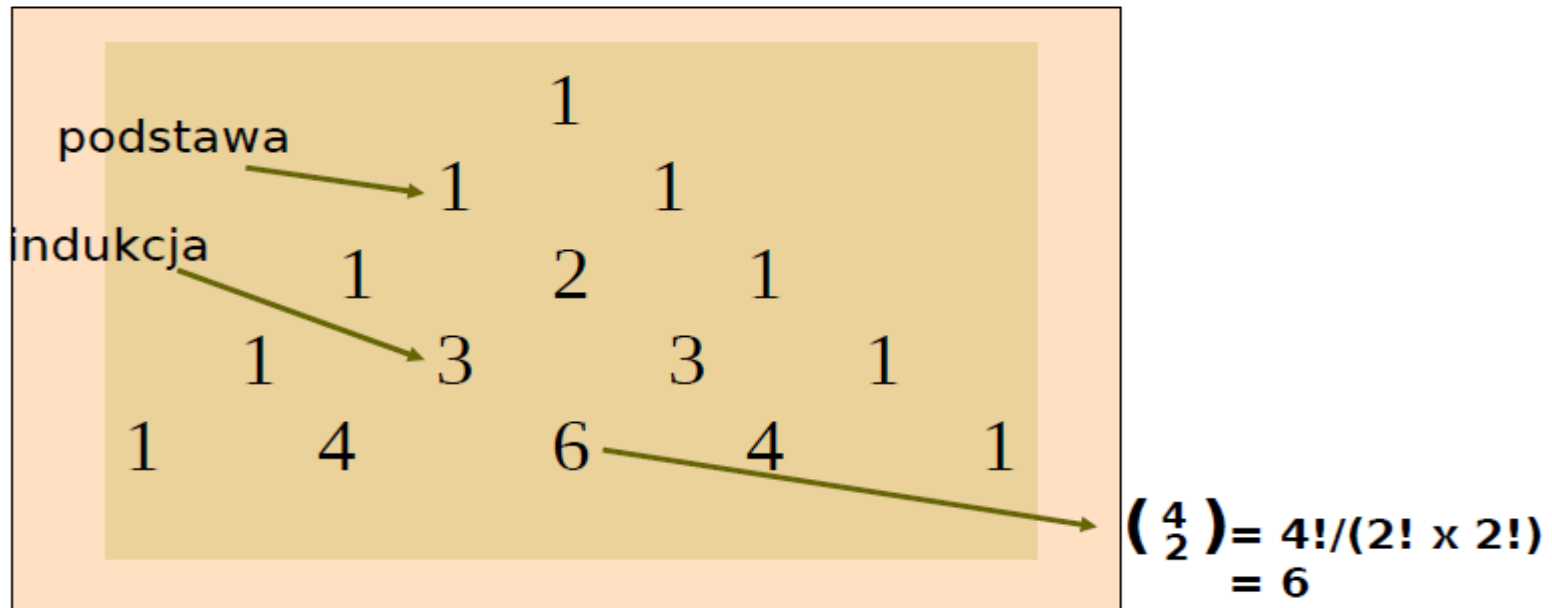
- nie wybrać pierwszego elementu, po czym wybrać m elementów z pozostałych $n-1$ elementów. Taką liczbę możliwości wyraża $\binom{n-1}{m}$.
- wybrać pierwszy element, po czym wybrać $m-1$ elementów z pozostałych $n-1$ elementów. Taką liczbę możliwości wyraża $\binom{n-1}{m-1}$.

Trójkąt Pascala

15

- Rekurencję przy obliczaniu liczby kombinacji często ilustruje się przy pomocy trójkąta Pascala.

$\binom{n}{m}$ = $(m+1)$ liczba w $(n+1)$ wierszu

Interesujące własności funkcji

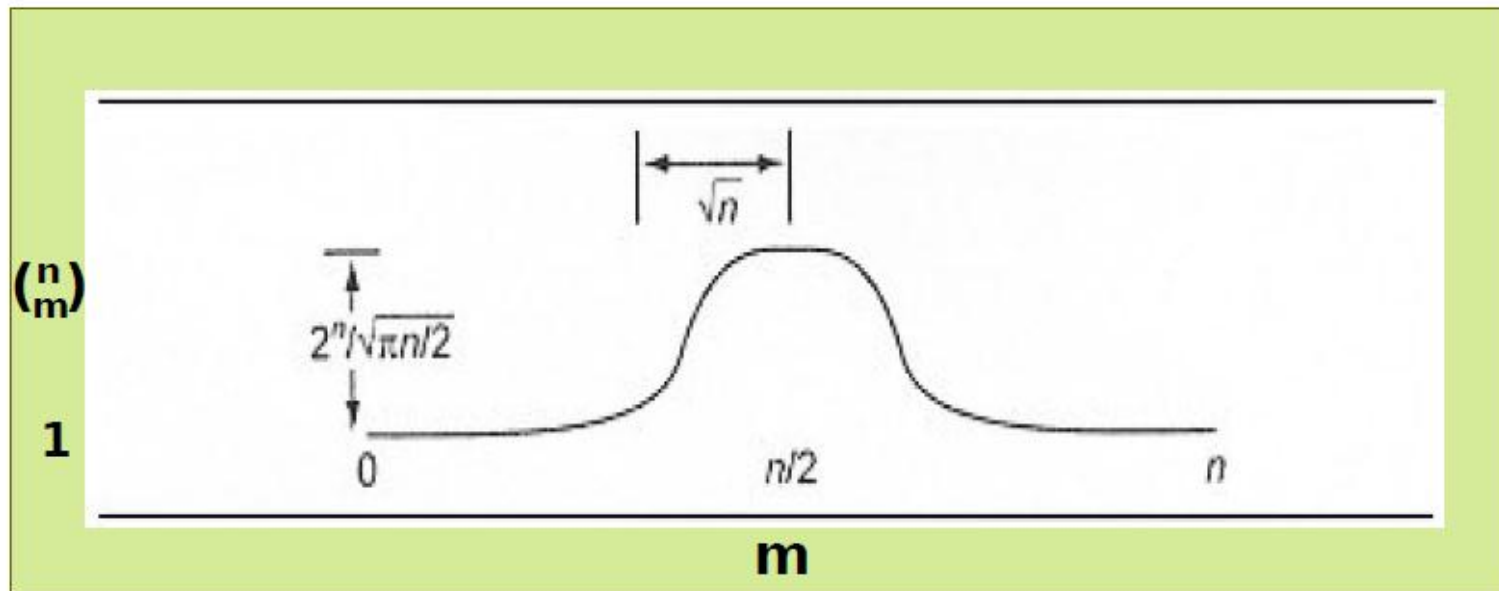
$\binom{n}{m}$

16

- To są również współczynniki rozkładu dwuwyrzowego wielomianu (dwumianu) $(x+y)^n$

■ $\sum_{m=0}^n \binom{n}{m} = 2^n$

■ Wykres funkcji $\binom{n}{m}$ dla stałej dużej wartości n :

Łączenie reguł kombinatorycznych

17

- **Typowy problem kombinatoryczny wymaga łączenia przedstawionych reguł (cegiełek) w bardziej skomplikowane struktury.**
- **Techniki których używamy to:**
  - ▣ **prowadzenie obliczeń jako sekwencji wyborów;**
  - ▣ **prowadzenie obliczeń jako różnicy innych obliczeń (np. wszystkich wyborów – nieprawidłowych wyborów);**
  - ▣ **prowadzenie obliczeń jako sumy rozwiązań dla podprzypadków które są wzajemnie rozłączne.**

Wykład 10 – część II

18

Prawdopodobieństwo i algorytmy probabilistyczne

- **Co to jest teoria prawdopodobieństwa**
- **Podstawowe pojęcia:**
  - ▣ reguła sum, reguła iloczynów
  - ▣ prawdopodobieństwa warunkowe
- **Przykład z kartami**
- **Analiza probabilistyczna**
- **Liczby losowe, generatory liczb losowych**
- **Algorytmy wykorzystujące prawdopodobieństwo**
  - ▣ Czy pudełko jest wadliwe?
  - ▣ Czy liczba N jest liczbą pierwszą?

Teoria prawdopodobieństwa

19

- **Teoria prawdopodobieństwa, szeroko stosowana we współczesnej nauce, ma również wiele zastosowań w informatyce, np.:**
  - **szacowanie czasu działania programów dla przypadków ze średnimi, czyli typowymi danymi wejściowymi,**
  - **wykorzystanie do projektowania algorytmów „podejmujących decyzje” w niepewnych sytuacjach, np. najlepsza możliwa diagnoza medyczna na podstawie dostępnej informacji,**
  - **algorytmy typu Monte Carlo,**
  - **różnego rodzaju symulatory procesów,**
  - **prawie zawsze „prawdziwe” rozwiązania.**

Podstawowe pojęcia

20

Przestrzeń probabilistyczna W :

- **Skończony zbiór punktów, z których każdy reprezentuje jeden z możliwych wyników doświadczenia. Każdy punkt x jest związany z taką nieujemną liczbą rzeczywistą zwaną prawdopodobieństwem x , że suma prawdopodobieństw wszystkich punktów wynosi 1. Istnieje także pojęcie nieskończonych przestrzeni probabilistycznych ale nie mają one większego zastosowania w informatyce.**

Zdarzenie E :

- **Podzbiór punktów w przestrzeni probabilistycznej. Prawdopodobieństwo zdarzenia, $P(E)$, jest sumą prawdopodobieństw punktów należących do tego zdarzenia.**

Dopełnienie zdarzenia E czyli $\bar{E}$:

- **Zbiór punktów przestrzeni probabilistycznej które nie należą do zdarzenia E . $P(E) + P(\bar{E}) = 1$.**

Prawdopodobieństwo warunkowe

21

- **Prawdopodobieństwem warunkowym zajścia zdarzenia F pod warunkiem zajścia zdarzenia E , gdzie $P(E) > 0$ nazywamy liczbę:
$$P(F | E) = P(E \cap F) / P(E).$$**
- **Jest to iloraz prawdopodobieństwa części wspólnej zdarzeń E, F i prawdopodobieństwa zdarzenia E .**
- **Zdarzenia E, F nazywamy niezależnymi jeśli zachodzi:
$$P(E \cap F) = P(E) \cdot P(F)$$**
- **W przeciwnym wypadku zdarzenia są zależne.**
- **Dla zdarzeń niezależnych E, F zachodzi:
$$P(F | E) = P(F)$$**

Przykłady

22

Zdarzenia niezależne:

- Rzucamy dwoma kostkami, wyrzucenie liczby „1” na pierwszej kostce (zdarzenie E) nie wpływa na możliwość pojawienia się liczby „1” na drugiej kostce (zdarzenie F). $P(F | E) = P(F)$

Zdarzenia zależne:

- Ciągniemy dwa razy kartę z talii kart. Wyciągnięcie jako pierwszej karty asa (zdarzenie E), wpływa na możliwość wyciągnięcia jako drugiej karty asa (zdarzenie F). $P(F | E) \neq P(F)$.

W niektórych sytuacjach liczenie prawdopodobieństw jest łatwiejsze jeżeli podzielimy przestrzeń probabilistyczna na rozdzielne obszary $R_1, R_2, \dots, R_k$. Wówczas $P(E) = \sum_{i=1}^k P(E|R_i)P(R_i)$.

Przykład z kartami

23

- Ciągniemy dwie karty z talii 52 kart. Liczba możliwych wyników tego doświadczenia (czyli wariacji bez powtórzeń) wynosi $|W| = 52 * 51 = 2652$.
- Oznaczmy poprzez E zdarzenie polegające na wyciągnięciu jako pierwszej karty As'a.
 $|E| = 4 * 51 = 204$.
 $P(E) = |E| / |W| = 204 / 2652 = 1 / 13$.
- Prawdopodobieństwo wyciągnięcia As'a jako drugiej karty, (zdarzenie F), jeżeli pierwsza wyciągnięta karta to był As jest
  - $P(F | E) = P(E \cap F) / P(E) = 4 * 3 / 204 = 1 / 17$.
- $P(E \cap F) = P(E) * P(F | E) = 1 / 13 * 1 / 17 = 1 / 221$.

Przykład z kartami

24

- **Podzielmy przestrzeń na dwa obszary:**
  - **R1 - pierwszą kartą jest As, $|R1| = 4 \cdot 51 = 204$.**
  - **R2 - pierwszą kartą nie jest As, $|R2| = 2652 - 204 = 2448$.**
  - **$P(E \cap F) = P((E \cap F) | R1) \cdot P(R1) + P((E \cap F) | R2) \cdot P(R2)$**
  - **$P(E \cap F | R2) = 0$**
  - **$P(E \cap F | R1) = 4 \cdot 3 / 4 \cdot 51 = 1/17$**
  - **$P(R1) = 204 / 2652 = 1/13$**
  - **$P(E \cap F) = P((E \cap F) | R1) \cdot P(R1) + P((E \cap F) | R2) \cdot P(R2)$
 $= 1/17 \cdot 1/13 + 0 \cdot P(R2)$
 $= 1/221$.**

- **Gdybyśmy po wyciągnięciu pierwszej karty zwracali ją z powrotem do talii, to mielibyśmy**
 $P(F | E) = P(F) = 1/13$ (zdarzenia niezależne).
  - **Wówczas $P(E) \cdot P(F | E) = 1/13 \cdot 1/13 = 1/169$.**

Reguły związane z wieloma zdarzeniami

25

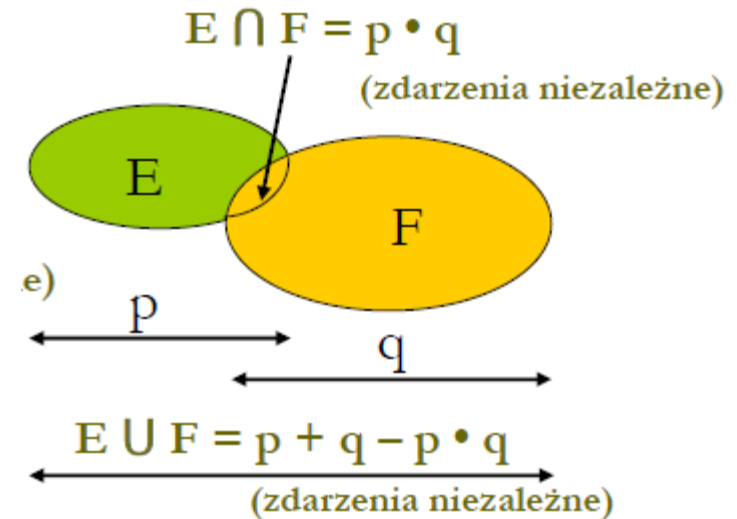
Oznaczmy: $P(E) = p$, $P(F) = q$.

Wówczas:

$$\max(0, (p+q-1)) \leq P(E \cap F) \leq \min(p, q)$$

$$P(E \cup F) = p + q - P(E \cap F)$$

$$P(E \cup F) = p + q - p \cdot q \text{ (zdarzenia niezależne)}$$

W zastosowaniach czasem akceptujemy że nie możemy wyznaczyć dokładnie prawdopodobieństw oraz zależności między zdarzeniami. Potrafimy tylko wskazać sytuacje najmniej lub najbardziej prawdopodobne.

Zastosowanie: różnego typu diagnostyka

Oczekiwane wartości obliczeń i analiza probabilistyczna

26

- **Przypuśćmy, że mamy pewną funkcję określoną na przestrzeni probabilistycznej $f(x)$. Wartość oczekiwana tej funkcji po wszystkich punktach przestrzeni**

$$E(f) = \sum f(x) P(x)$$

- **Mamy tablicę n liczb całkowitych, sprawdzamy czy jakaś liczba całkowita „ x ” jest elementem tej tablicy. Algorytm przegląda całą tablicę, po napotkaniu**

$A[i] = x$ kończy działanie.

- **Jeżeli $A[0] = x$ to algorytm $O(1)$**
- **Jeżeli $A[n-1] = x$ to algorytm $O(n)$**
- **$E(f) = \sum_{i=0}^{n-1} (ci + d) \cdot (1/n) = c \cdot (n-1) / 2 + d$**
- **$E(f) \sim c \cdot n/2$ dla dużego n**

1	$A[0]$
8	
7	
5	
3	
4	$A[i]$
8	
9	
7	$A[n-1]$

Algorytmy wykorzystujące prawdopodobieństwo

27

- Jest bardzo wiele różnych typów algorytmów wykorzystujących prawdopodobieństwo.
- Jeden z nich to tzw. **algorytmy Monte-Carlo** które wykorzystują liczby losowe do zwracania albo wyniku pożądanego („prawda”), albo żadnego („nie wiem”).
  - Wykonując algorytm **stałą** liczbę razy, możemy rozwiązać problem, dochodząc do wniosku, że jeśli żadne z tych powtórzeń nie doprowadziło nas do odpowiedzi „prawda”, to odpowiedzią jest „fałsz”.
  - Odpowiednio dobierając liczbę powtórzeń, możemy dostosować prawdopodobieństwo niepoprawnego wniosku „fałsz” do tak niskiego poziomu, jak w danym przypadku uznamy za konieczne.
  - **Nigdy** jednak nie osiągniemy prawdopodobieństwa popełnienia błędu na poziomie **zero**.

Co to są liczby losowe?

28

- **Mówimy, że wyniki pewnych doświadczeń są losowe, co oznacza że wszystkie możliwe wyniki są równie prawdopodobne.**
- **Przykładowo, jeżeli rzucamy normalną (prawidłową) kostką do gry to zakładamy że nie ma możliwości fizycznego kontrolowania wyniku tego rzutu w taki sposób aby jeden wynik był bardziej prawdopodobny od drugiego.**
- **Podobnie zakładamy że mając uczciwie potasowaną talie kart nie możemy wpłynąć na wynik - prawdopodobieństwo otrzymania w rozdaniu każdej karty jest identyczne.**

Generatory liczby losowych?

29

- Wszystkie generowane przez komputer losowe sekwencje są wynikiem działania specjalnego rodzaju algorytmu zwanego generatorem liczb losowych (ang. random number generator).
- Przykład prostego generatora który całkiem dobrze sprawdza się w praktyce to tzw. “liniowy generator kongurencyjny”.
  - ▣ Wyznaczamy stałe $a \geq 2$, $b \geq 1$, $x_0 \geq 0$ oraz współczynnik $m > \max(a, b, x_0)$. Możemy teraz wygenerować sekwencje liczb $x_1, x_2, \dots$ za pomocą wzoru:
$$x_{n+1} = (a x_n + b) \bmod(m)$$
  - ▣ Dla właściwych wartości stałych a, b, m oraz x_0 , sekwencja wynikowa będzie wyglądała na losową, mimo że została ona wygenerowana przy użyciu konkretnego algorytmu i na podstawie “jądra” x_0 .
- Dla szeregu zastosowań istotna jest odtwarzalność sekwencji liczb losowych.

Algorytmy wykorzystujące prawdopodobieństwo

30

- **Mamy pudełko w którym jest n-procesorów, nie mamy pewności czy zostały przetestowane przez producenta. Zakładamy że prawdopodobieństwo że procesor jest wadliwy (w nieprzetestowanym pudełku) jest 0.10.**
- **Co możemy zrobić aby potwierdzić czy pudełko jest dobre?**
  - **przejrzeć wszystkie procesory -> algorytm $O(n)$**
  - **losowo wybrać k procesorów do sprawdzenia -> algorytm $O(1)$**
  - **błąd polegałby na uznaniu że pudełko dobre (przetestowane) jeżeli nie było takie.**
- **Losujemy $k=131$ procesorów.**

Jeżeli procesor jest dobry odpowiadamy „nie wiem”. Prawdopodobieństwo że „nie wiem” dla każdego z k-procesorów $(0.9)^k = (0.9)^{131} = 10^{-6}$.

10^{-6} to jest prawdopodobieństwo że pudełko uznamy za dobre choć nie było testowane przez producenta.

Za cenę błędu $= 10^{-6}$, zamieniliśmy algorytm z $O(n)$ na $O(1)$.

Możemy regulować wielkość błędu/czas działania algorytmu zmieniając k.

„ Czy liczba N jest liczbą pierwszą ?”

31

- W połowie lat 70-tych odkryto **dwa bardzo eleganckie probabilistyczne algorytmy** sprawdzające, czy liczba jest pierwsza. Były one jednymi z pierwszych rozwiązań probabilistycznych dla trudnych problemów algorytmicznych. Wywołały fale badań które doprowadziły do probabilistycznych rozwiązań wielu innych problemów.
- Oba algorytmy wykonują się w czasie wielomianowym (niskiego stopnia), zależnym od liczby cyfr w danej liczbie N (czyli $O(\log N)$).
- Oba algorytmy są oparte na losowym szukaniu pewnych rodzajów potwierdzeń lub **świadcstw złożoności** liczby N .
- Po znalezieniu takiego świadectwa algorytm może się bezpiecznie zatrzymać z odpowiedzią „**nie, N nie jest liczbą pierwszą**”, ponieważ istnieje bezdyskusyjny dowód że N jest liczbą złożoną.
- Poszukiwanie musi być przeprowadzone w taki sposób aby w pewnym rozsądnym czasie algorytm mógł przerwać szukanie odpowiadając, że N jest liczbą pierwszą z bardzo małą szansą omyłki.
- Trzeba zatem znaleźć dająca się **szybko sprawdzać** definicje świadectwa złożoności.

„ Czy liczba N jest liczbą pierwszą ?”

32

jeśli to jest odpowiedź to jest to prawda z błędem $1/2^{200}$

jeśli to jest odpowiedź to jest to prawda

Świadectwa złożoności

33

- Każda liczba parzysta oprócz 2 jest złożona
- Jeżeli suma cyfr liczby jest podzielna przez 3 to liczba jest złożona (iteracyjny prosty algorytm liniowo zależny od liczby cyfr)
- **Test pierwszości Fermata:**
  - jeżeli n jest liczbą pierwszą oraz k jest dowolna liczba całkowita ($1, n-1$), to $k^{n-1} \equiv 1 \pmod{n}$.
  - natomiast jeżeli n jest liczbą złożoną (z wyjątkiem kilku złych liczb złożonych – liczb Carmichael'a) oraz jeżeli k wybierzemy losowo z przedziału ($1, n-1$) to prawdopodobieństwo tego że $k^{n-1} \not\equiv 1 \pmod{n}$ jest mniejsze niż $1/2$.
  - Zatem liczby złożone (poza liczbami Carmichael'a) spełniają warunek testu dla danego k z prawdopodobieństwem nie mniejszym niż $1/2$.
- **Test pierwszości Solovay-Strassena:**
  - jeżeli k i n nie mają wspólnych dzielników (co by było świadectwem złożoności) policz:
 $X = k^{(n-1)/2} \pmod{n}$, $Y = J_s(n,k)$ (symbol Jacobiego),
jeżeli $X \neq Y$ to k jest świadectwem złożoności liczby n .
  - dla tego testu nie ma 'złych' liczb złożonych.

Podsumowanie

34

- **Przestrzeń probabilistyczna** składa się z punktów z których każdy reprezentuje wynik jakiegoś doświadczenia. Każdy punkt x związany jest z nieujemną liczbą zwaną prawdopodobieństwem punktu x . Suma prawdopodobieństw wszystkich punktów składających się na przestrzeń probabilistyczna wynosi 1.
- **Zdarzenie** jest podzbiorem punktów z przestrzeni probabilistycznej. Prawdopodobieństwo zdarzenia jest sumą prawdopodobieństw należących do niego punktów. Prawdopodobieństwo każdego zdarzenia mieści się w przedziale od 0 do 1.

Podsumowanie

35

- **Reguła sum** określa, że prawdopodobieństwo tego, że zajdzie jedno z dwóch zdarzeń E lub F jest większe lub równe większemu z prawdopodobieństw obu zdarzeń, ale nie większa niż suma tych prawdopodobieństw.
- **Reguła iloczynów** określa, że prawdopodobieństwo tego, że wynikiem pewnego doświadczenia będą dwa zdarzenia E i F, jest nie większe niż mniejsze z prawdopodobieństw obu zdarzeń.
- Wykonując **algorytm Monte Carlo** stałą liczbę razy, możemy rozwiązać problem, dochodząc do wniosku, że jeśli żadne z tych powtórzeń nie doprowadziło nas do odpowiedzi „prawda”, to odpowiedzią jest „fałsz”.